

Fra Lovgivnings-Omraadet.

Den tyske Lov mod den illoyale Konkurrence.*)

Efter nogle Aars Arbejde er det lykkedes i Tyskland at føre igennem en Lov, der kalder sig »Gesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes«, og som traadte i Kraft d. 1. Juli 1896. Ogsaa før denne Lovs Vedtagelse fandtes der ganske vist i den tyske Rigslovgivning — som i andre Landes Lovgivning — Bestemmelser, der indenfor visse Grænser kunde sikre mod Misbrug af Konkurrence-Friheden: ikke blot indeholder den almindelige Straffelov Bestemmelser i denne Retning (Bestemmelser om Straf for Bedrageri, Bagvaskelse, Ødelæggelse af anden Mands Kredit, uberettiget Benyttelse af Titler og Ærestegn etc.), men der haves jo ogsaa adskillige herhenhørende Speciallove (om Beskyttelse af literær og kunstnerisk Ejendomsret, om Patenter, om Beskyttelse af Mønstre, om Varemærker og om Varebetegnelser, om Firmaer, om »Abspenstigmachen von Arbeitern seitens eines Konkurrenten«, om Handel med Næringsmidler m. m.).

---

*) Vi benytte til denne Redegørelse Bachems og Roerens Udgave af »Das Gesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes vom 1. Juli 1896«.

Fra Lovgivnings-Omraadet.

Den tyske Lov mod den illoyale Konkurrence.*)

Efter nogle Aars Arbejde er det lykkedes i Tyskland at føre igennem en Lov, der kalder sig »Gesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes«, og som traadte i Kraft d. 1. Juli 1896. Ogsaa før denne Lovs Vedtagelse fandtes der ganske vist i den tyske Rigslovgivning — som i andre Landes Lovgivning — Bestemmelser, der indenfor visse Grænser kunde sikre mod Misbrug af Konkurrence-Friheden: ikke blot indeholder den almindelige Straffelov Bestemmelser i denne Retning (Bestemmelser om Straf for Bedrageri, Bagvaskelse, Ødelæggelse af anden Mands Kredit, uberettiget Benyttelse af Titler og Ærestegn etc.), men der haves jo ogsaa adskillige herhenhørende Speciallove (om Beskyttelse af literær og kunstnerisk Ejendomsret, om Patenter, om Beskyttelse af Mønstre, om Varemærker og om Varebetegnelser, om Firmaer, om »Abspenstigmachen von Arbeitern seitens eines Konkurrenten«, om Handel med Næringsmidler m. m.).

---

*) Vi benytte til denne Redegørelse Bachems og Roerens Udgave af »Das Gesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes vom 1. Juli 1896«.

Men alle disse Love og Lovbestemmelser mentes ikke at gøre Fyldest, naar Talen var om den »illoyale Konkurrence« — paa Fransk sædvanlig kaldet »la concurrence déloyale«, paa Engelsk »unfair competition«, paa Tysk »unlauterer Wettbewerb«, — hvorved forstaaes Indbegrebet af alle de i Forretningslivet benyttede Kneb, der gaa ud paa: ved at narre Publikum at kapre Kunder og ødelægge Konkurrenterne. »Ved Siden ad den reelle Næringsdrift er der efterhaanden skudt op en Art Snyltedyrs-Forretninger, der mer og mer tage Næring og Luft bort fra hin. Forretningslivets Ager er bleven som overgroet af Ukrud.« De Love og Lovbestemmelser, til hvilke der ovenfor henvistes, søge ganske vist at sætte Grænser for Misbrug af Konkurrence-Friheden, men de ramme i det Hele kun Udskejelser af en ganske speciel Art. En Undtagelse herfra danner dog tildels Loven om Varebetegnelser (af 1894), der (i §§ 15 og 16) indeholder Bestemmelser mod den illoyale Konkurrence, — men det fortjener da at fremhæves, at denne Lov først kom i Stand, efter at Bevægelsen for Lovbestemmelser mod den illoyale Konkurrence i det Hele var rejst. *) Hvad paa den anden Side Straffelovens almindelige Bedrageri-Bestemmelser angaar, saa er det en bekendt Sag, at ifølge Forholdenes Natur ville de allerfleste Tilfælde af illoyal Konkurrence forstaa at slippe udenom dem. Desuden tilsigter en Lov mod den illoyale Konkurrence — »den urene Konkurrence«, stærkere udtrykt »Smuds-konkurrencen« — ikke saa meget at beskytte det

---

*) Jfr. hermed den danske Lov af 13. April 1894 om Straf for Brugen af urigtige Varebetegnelser.

store Publikum, men snarere den ærlige Konkurrent. Anvendelsen af Bedrageriparagraferne forudsætter, at Skade er tilføjet ved et bedragerisk Forhold, hvilket ingenlunde behøver at foreligge i Tilfælde af »uren Konkurrence«. For Konkurrenten bestaar Skaden i, at der trækkes Kunder fra ham ved den urene Konkurrences Kneb, og denne Skade er uafhængig af, om det narrede Publikum tillige lider Skade eller ej.

Forretningsverdenen saavel som Juristerne beskæftigede sig i de senere Aar stedse mere med Spørgsmaalet, — og i 1894 naaede det ogsaa frem i Rigsdagen. Efter at Rigsdagen havde haft flere Forslag til Behandling — først private Forslag, derefter Regeringsforslag —, tog den i December 1895 det tredje Regeringsforslag under Behandling, og dette Forslag lykkedes det, med nogle Ændringer, at føre igennem idet det med stort Flertal vedtoges d. 8. Maj 1896. Imod stemte Socialdemokraterne, de Frisindede og det demokratiske Folkeparti.

Loven omfatter 17 Paragrafer. Enkelte af dem ville ikke særligt interessere en ikke-tysk Læserkreds, og kunne derfor forbigaaes. De mere almeninteressante have i det væsentlige følgende Indhold:

§ 1: Ligeoverfor den, som i offentlige Bekendtgørelser eller i Meddelelser, der ere bestemte for en større Kreds af Personer, om Forretningsforhold (»geschäftliche Verhältnisse«) — særlig om Varernes eller de industrielle Ydelsers Beskaffenhed, Produktionsmaade (»Herstellungsart«) eller Prisberegning, om Varer-

nes Erhvervelsesmaade (»Art des Bezugs«) eller den Kilde, hvortra de ere hentede (»Bezugsquelle«), om Besiddelsen af Udmærkelser, om Anledningen til eller Øjemedet med Salget — fremsætter urigtige Angivelser af faktisk Art, der ere skikkede til at fremkalde Skinnet af et særligt gunstigt Tilbud, kan der rejses Krav paa, at han undlader med de urigtige Angivelser. Dette Krav kan rejses af enhver Næringsdrivende, der producerer Varer af samme eller beslægtet Art, eller bringer saadanne i Handlen, eller af Foreninger til Fremme af industrielle Interesser, forsaavidt Foreningerne som saadanne kunne klage i borgerlige Retsstridigheder. — Foruden Krav paa Undladelsen af de urigtige Angivelser have de Næringsdrivende ogsaa Krav paa Erstatning for den ved de urigtige Angivelser foraarsagede Skade ligeoverfor den, der fremsatte disse Angivelser, forsaavidt denne kendte eller maatte kende Angivelsernes Urigtighed. Kravet paa Skadeserstatning kan kun gøres gældende imod Redaktører, Forlæggere, Bogtrykkere eller Forhandlere (»Verbreiter«) af periodiske Trykskrifter, naar disse kendte Angivelsernes Urigtighed. — Anvendelsen af Navne, der efter Handelskik tjene til Betegnelsen af visse Varer, uden at skulle angive deres Produktionssted, falde ikke ind under de foranstaaende Bestemmelser. — Billedlige Fremstillinger og andre Foranstaltninger, der ere beregnede paa og skikkede til at erstatte Angivelser af faktisk Art, behandles analogisk. — Under Varer forstaar Loven ogsaa landøkonomiske Frembringelser, under industrielle Ydelser ogsaa landøkonomiske.

§ 4: Den, som i den Hensigt at fremkalde Skinnet af et særligt gunstigt Tilbud i offentlige Bekend-

gørelser eller i Meddelelser, der ere bestemte for en større Kreds af Personer, bevidst fremsætter usande Angivelser af faktisk Art, der ere skikkede til at vildlede med Hensyn til Varers eller Ydelsers Beskaffenhed, Produktionsmaade eller Prisberegning, angaaende Varernes Erhvervelsesmaade eller den Kilde, hvorfra de ere hentede, angaaende Besiddelsen af Udmærkelser, angaaende Anledningen til eller Øjemedet med Salget, — straffes med Bøder indtil 1500 Mark. — I Gentagelsestilfælde kan der ved Siden af eller i Stedet for Bødestrafpen idømmes Straf af Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 5: Ved Beslutning af Forbundsraadet kan det fastsættes, at visse Varer i Detailomsætningen kun maa sælges eller falbydes i bestemte Enheder (Tal-, Længde-, Vægt-Enheder) eller med en paa Varen eller dens Emballage anbragt Angivelse af Tal, Længde, Vægt. — Med Hensyn til Detailsalg af Øl i Flasker kan Angivelse af Indholdet foreskrives, idet passende Fejlgrænser fastsættes. — Overtrædelse af Forbundsraadets Bestemmelser straffes med Bøder indtil 150 Mark eller med simpelt Fængsel.

§ 6: Den, som i Konkurrence-Øjemed fremsætter eller udbreder angaaende en Andens Erhvervsforretning, angaaende Indehaveren af Forretningen eller dennes Bestyrer, angaaende en Andens Varer eller industrielle Ydelser Paastande af faktisk Art, der ere egnede til at skade Forretningen eller dens Indehavers Kredit, er, saafremt Paastandene ikke ere bevisligt sande, forpligtet til at erstatte den Krænkedes den forvoldte Skade. Ogsaa kan den Krænkedes forlange, at Gentagelse eller videre Udbredelse af Paastandene ikke finder Sted. — Disse Bestemmelser finde ikke Anvendelse, hvis Med-

deleren eller Meddelelsens Modtager har en berettiget Interesse i den.

§ 7: Den, som imod bedre Vidende angaaende en Andens Erhvervsforretning, angaaende Indehaverens Person eller Forretningens Leder, angaaende en Andens Varer eller industrielle Ydelser fremsætter eller udbreder usande Paastande af faktisk Art, som ere egnede til at skade Forretningen, — straffes med Bøder indtil 1500 Mark eller med Fængsel indtil et Aar.

§ 8: Den, som i Forretningslivet benytter et Navn, et Firma eller den særlige Betegnelse for en Erhvervsforretning, et industrielt Foretagende eller et Trykskrift paa en Maade, der er beregnet paa og skikket til at fremkalde Forvexling med det Navn, det Firma eller den særlige Betegnelse, som en Anden med Ret betjener sig af, er ligeoverfor denne forpligtet til Skadeserstatning. Ogsaa kan Krav paa, at hin urigtige Fremgangsmaade ikke finder Sted, gøres gældende.

§ 9: Naar en Person, der som Funktionær, Arbejder eller Lærling i en Forretning gennem sit Tjenesteforhold er bleven bekendt med Forretningshemmeligheder, medens dette Tjenesteforhold bestaar (während der Geltungsdauer des Dienstverhältnisses), ubeføjet meddeler Andre saadanne Hemmeligheder enten i Konkurrence-Øjemed eller med den Hensigt at tilføje Forretningsindehaveren Skade, saa straffes han med Bøder indtil 3000 M. eller med Fængsel indtil et Aar. — Samme Straf ifalder den, som i Konkurrence-Øjemed ubeføjet anvender eller meddeler Andre Forretningshemmeligheder, med hvilke han er bleven bekendt ved en af de i Paragrafens første Afsnit betegnede Med-

delelser eller ved en egen, mod Lov eller gode Sæder anstødende Handling. — Overtrædelse heraf forpligter desuden til at erstatte den opstaaede Skade. Flere Forpligtede hæfte solidarisk.

§ 10: Den, som i Konkurrence-Øjemed paatager sig (»es unternimmt«) at forlede en Anden til en ubeføjet Meddelelse af den i den foregaaende Paragrafs første Stykke betegnede Art, straffes med Bøder indtil 2000 M. eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 11: De i §§ 1, 6, 8, 9 nævnte Krav paa Undladelse eller Skadeserstatning forældes efter 6 Maaneder at regne fra det Tidspunkt, da den Berettigede fik Kendskab til Handlingen og den Forpligtedes Person; uden Hensyn til dette Kendskab forældes Kravene eller 3 Aar at regne fra det Tidspunkt, da Handlingen blev begaaet. — Forsaavidt angaar Kravene paa Skadeserstatning, begynder Forældelsen ikke at løbe før det Tidspunkt, da Skade opstod.

§ 12 bestemmer, at — bortset fra de i § 5 nævnte Tilfælde — indtræder Strafforfølgning kun efter Andragende derom.

§ 13 omhandler Tilfælde, i hvilke den fældede Dom kan eller skal offentliggøres.

§ 14: Foruden den efter denne Lov idømte Straf kan der, naar den Krænkedede forlanger det, tilkendes ham en Bøde (»Busse«) paa indtil 10,000 Mark. For Betalingen af denne Bøde hæfte de til samme Dømte solidarisk. Tilkendes der den Krænkedede en Bøde, kan yderligere Skadeserstatningskrav ikke rejses.

§ 17: Loven træder i Kraft d. 1. Juli 1896.

Den refererede tyske Lovs Grundtræk ere da i Hovedsagen disse:

Loven giver ingen almindelig Forskrift mod den illoyale Konkurrence overhovedet; — den tager Sigte paa enkelte Former af illoyal Konkurrence, og vil, som det hedder i Motiverne til den, »forhindre bestemte, efter hidtidige Erfaringer for de ærlige Næringsdrivende særligt skadelige Misbrug«.

De enkelte Former af illoyal Konkurrence, som Loven er rettet imod, ere følgende: Udskejelser paa Reklameomraadet (§§ 1, 4); de saakaldte »Quantitäts-Verschleierungen« (§ 5); Fremsættelsen og Udbredelsen af usande, for Erhvervsfællers Forretning eller Kredit skadelige Paastande (§§ 6, 7); saadan Benyttelse af Navne og Forretningsbetegnelser, der er beregnet paa at vildlede (§ 8); forræderisk Benyttelse af Forretningshemmeligheder (§§ 9, 10).

Hvad angaar Midlerne til Bekæmpelse af den illoyale Konkurrence, yder Loven civilretlig og strafferetlig Beskyttelse mod Overskridelse af Konkurrence-retten. Det strafferetlige Moment, der oprindeligt var stillet i Forgrunden, blev under Lovgivningsmagts Behandling af Sagen efterhaanden trængt mere tilbage.

Den civilretlige Beskyttelse bestaar i Krav paa Undladelse af de urigtige Angivelser eller af de kredit-skadende Paastande saavel som af den utilstedelige Benyttelse af Forretningsbetegnelser (§§ 1, 6, 8), hvortil kommer Krav paa Skadeserstatning (§§ 1, 6, 8, 9).

Imod de grovere Tilfælde af illoyal Konkurrence — bevidst usande og vildledende Angivelser af faktisk Art, Tilsløring af de solgte Varers Kvantitet, bevidst usande for Forretning eller Kredit skadelige Paastande,

forræderisk Benyttelse af Forretningshemmeligheder (§§ 4, 5, 7, 9, 10) — trues der med Straf, Bøder og Fængsel.

Desuden maa her mærkes Bestemmelserne i § 14 om Bøde.

En Indskrænkning lider Anvendelsen af Lovens Straffebestemmelser derved, at kun naar der er Tale om »Quantitätsverschleierungen« (§ 5), griber det Offentlige Initiativet til Straffeforfølgning; ellers finder den kun Sted efter Andragende derom, og »die Staatsanwaltschaft« vil kun rejse offentlig Klage, naar dette ligger i det Offentliges Interesse; ellers sker Straffeforfølgning kun ad Privatklagens Vej.*)

---

*) Som Exempel paa en saadan »Privatklage« anføre vi efter et tysk Blad følgende:

»An das Königliche Amtsgericht

hier.

Privatklage

des Kleiderhändlers Georg Hut in X, Lindenstr. 3,

Klägers, wider

den Kleiderhändler Max Tuch in X, Markt 8. Beklagten,
wegen unlauteren Wettbewerbes.

Begründung.

Der Beklagte hat in X, Markt 8, eine Kleiderhandlung. An den in seinen Schaufenstern ausgelegten Waren hat er Preisnotirungen angebracht, welche den Preisen, zu denen er thatsächlich die Waren abgiebt, nicht entsprechen. Der Bäckermeister Hugo Teich in X, Neue Str. 10, und der Schuhmachermeister Ernst Leder in X, Engegasse 19, waren am 4. d. M., beide zu gleicher Zeit, im Laden des Beklagten. Teich forderte eine im Schaufenster ausgelegte, mit einer Preisnotirung von 1 M. versehene Mütze. Der Beklagte erklärte, für 1 M. könne er die Mütze nicht verkaufen, dieselbe koste 2 M., die Preisnotirung mit 1 M. auf derselben beruhe auf einem Versehen des Lehrlings. Leder forderte einen im Schaufenster ausgelegten Anzug, welcher nach der an ihm befestigten Preismarke für 20 M. offerirt wurde. Der Beklagte erklärte, auch

I de fleste Tilfælde vil den fældede Doms Offenliggørelse desuden kunne forlanges (§ 13).

Endnu nogle Bemærkninger — væsenligt tagne dels af Regerings-Motiverne, dels af Bachems og Roe-rens Kommentar — skulle vi her anføre:

Den tyske Lov af 12. Maj 1894 om Varebetegn-elser stillede sig den Opgave: foruden at beskytte mod Efterligning af indregistrerede Varemærker ogsaa at skaffe Beskyttelse mod andre paa Varebetegnelsernes Omraade liggende Misbrug, som — uden at falde ind under Begrebet Krænkelser af Varemærkeretten — dog ligesom saadanne Krænkelser ere egnede til at skade

---

diese Preisnotirung beruhe auf einem Versehen des Lehrlings, der Anzug koste 25 M.

Die vorgenannten Bäckermeister Teich und Schuhmachermeister Leder sind am 4. d. Mts. im Laden des Beklagten gewesen, trotzdem sind heute, am 16. d. Mts., dieselben Preisnotirungen noch an der Mütze und an dem Anzuge wie am 4. d. Mts.

Beweis: Zeugnisse des Bäckermeisters Teich und des Schuhmachermeisters Leder.

In der Handlungsweise des Beklagten erblicke ich eine unlautere Reklame, indem der Beklagte in der Absicht, den Anschein eines besonders günstigen Angebots hervorzurufen, über die Preisbemessung von Waren wissentlich und zur Irreführung des Publikums geeignete Angaben thatsächlicher Art macht. (Vergehen nach § 4 Abs. 1 des Gesetzes zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes vom 27. Mai 1896).

Ich beantrage daher

die Hauptverhandlung vor dem hiesigen Schöffengerichte stattfinden zu lassen und den Beklagten den gesetzlichen Bestimmungen entsprechend zu bestrafen.

X, den . . . . 1896.

Georg Hut, Kleiderhändler.

Erhvervsfællers berettigede Interesser og til at vildlede Publikum med Hensyn til Varernes Oprindelse, Beskaffenhed og Værdi. I dette Øjemed har nævnte Lov af 1894 i sine §§ 15 og 16 under visse Forudsætninger sat Straf for falske Angivelser med Hensyn til Varernes geografiske Oprindelse saavel som for andre vildledende Angivelser.

Ved Indbringelsen af denne Lov bragtes der nu ny og stærkere Fart i Diskussionen om Spørgsmaalet: hvorledes kan man — ikke blot paa Varebetegnelsesomraadet — men overhovedet skaffe den ærlige Del af Forretningsverdenen Beskyttelse mod de illoyale Konkurrenters værste Overgreb? Spørgsmaalet diskuteredes ivrigt baade i og udenfor Rigsdagen, og bl. a. blev der fremskaffet en omfangsrig Samling af Exemp-ler paa typiske Tilfælde af illoyal Konkurrence.

»Det vilde dog,« siger Regeringen i sine Motiver til Loven om den illoyale Konkurrence, — og hvad den her siger, passer ikke alene paa Tyskland, — »det vilde dog«, siger altsaa den tyske Regering, »være urigtigt af alt hvad der saaledes er kommet frem at drage den Slutning, at Misbrug i stigende Omfang have bredt sig i Tysklands Erhvervsliv, eller at Anskuelserne om Forretningsmoral ere blevne mindre strenge. Det Modsatte er Tilfældet! Tro og Lov danner i højere Grad nu end nogensinde før det sunde Grundlag for vort Forretningsliv, og den tyske Forretningsverden behøver med Hensyn til redelig og samvittighedsfuld Forretningsførelse ikke at frygte Sammenligning med nogen anden Nation. Men i samme Grad som Følelsen for Nødvendigheden af Ærlighed i Forretningssager hos os har bredet sig,

maa der tages mere Anstød af de Udskejelser, som i Tyskland, ligesom i andre Lande, ikke helt kunne udeblive. Dette forklarer den Hæftighed, hvormed der forlanges Lovforskrifter mod saadanne Udskejelser. Desuden maa det tages i Betragtning, at under Indvirkning af de senere Decenniers hurtige Udvikling paa Omsætningens Omraade og paa Grund af den stærke, ofte altfor stærke Stigning af Vareudbuddet have Bestræbelserne for med Hensyn til Vareafsætning at vinde et Spring forud for Konkurrenterne antaget stedse skarpere Former. Men heri ligger der for Personer med mindre udviklet Sans for Hæderlighed i Forretningssager en Fristelse til i Kampen mod Konkurrenterne at gribe til urene Midler. Kampen for Tilværelsen, der under Nutidens Forhold allerede er vanskelig nok især for de næringsdrivende Mellemlag, kan under saadanne Omstændigheder blive til en Kamp med ulige Vaaben, i hvilken den Ærlige let kan komme til at trække det korteste Straa. At der heri ligger en Fare for vort Folks hele Velfærd, ja for selve Statens Sundhed, lader sig ikke miskende.«

Men er man end i det Hele enig om Maalet — — Udlugningen af Ukrudet i Forretningstilivet —, saa gaa Meningerne stærkt fra hverandre, naar Talen bliver om Midlerne. Nogle holde paa Selvhjælpen; — andre mene, at denne ikke vil forslaa og forlange Statshjælp under Form af Lovforskrifter. Med Hensyn til disse Lovforskrifters Beskaffenhed divergere Meningerne atter. Nogle have henvist til en Artikel — Art. 1382 — i den franske Code civil, der lyder saaledes: »tout fait quelconque de l'homme qui cause à autrui un dommage oblige celui par la faute duquel

il est arrivé à le réparer«. Det paastaas, at denne Artikel i Frankrig haandhæves paa en saadan Maade, at den illoyale Konkurrence holdes nede. Selv om dette er Tilfældet — hvorom Meningerne dog turde være delte — følger dog ingenlunde deraf, at Bestemmelsens Overførelse i et andet Lands Lovgivning vilde vise sig nyttebringende. Vel er det sandt, at de illoyale Konkurrenter altid ville vide at finde Smuthuller og Krogveje i en saadan broget Mangfoldighed, at det vil vise sig vanskeligt at trække dem ud af deres Røverreder; — alligevel har man i Tyskland troet det rigtigst at gøre et Forsøg med Specialbestemmelser, hvilke man jo altid senere kan supplere og yderligere udforme, alt eftersom Omstændighederne maatte tale derfor.

§ 1 og nærmest følgende Paragrafer ere rettede mod Udskejelser paa Reklamevæsenets Omraade. Mod den, der om »geschäftliche Verhältnisse« offentlig eller halvtoffenligt bringer »urigtige« Angivelser »af faktisk Art«, der »ere skikkede til« at fremkalde Skinet af et særligt fordelagtigt Tilbud, kan der skrides ind paa den i §'en nævnte Maade. Udtrykket »geschäftliche Verhältnisse« er vidtgaende og er blevet valgt, netop fordi det er saa svævende, idet man haaber da saa nogenlunde at kunne ramme Reklamesvindlen under alle dens Former. Der hører herindunder alle Angivelser, hvis Genstand vedrører den Averterendes egen Forretning, eller andre Personers Forretninger, eller overhovedet Forretningslivet, altsaa — foruden de i Loven betegnede Angivelser — for Exempel urigtige Meddelelser om Størrel-

sen af de tilstedeværende Forraad, Forretningens Alder, Udstrækning, Omfang, Afsætning; om Tallet af Filialer, om Besiddelsen af Takke- og Bestillingsskrivelser, Anerkendelser, Attester om Størrelsen af Avisers Oplag eller Udbredelse osv. osv. — Derimod er i § 4 det almindelige, ikke afgrænsede Udtryk »geschäftliche Verhältnisse« ikke indført. § 4 er nemlig blot af strafferetlig Karakter, og den strafferetlige Forfølgning har man ment at burde begrænse til visse, udtrykkeligt nævnte ondartede Former af Reklamesvindel.

De urigtige Angivelser maa være »af faktisk Art«. Det bliver Dommerens Sag i hvert enkelt Tilfælde at afgøre, om de urigtige Angivelser var »af faktisk Art«, eller om Udtryk som »udsøgte Varer«, »billige Priser«, »største Udvalg« blot var lidt overdrevne Betegnelser, der ikke skulde tages saa bogstaveligt. — Ligeledes bliver det Dommerens Sag at skønne, om Angivelserne var »skikkede til« at lokke Kunder, eller om de var af en saadan Natur, at de ikke kunde tages alvorligt. Vil et Avertissement som dette falde ind under Loven? »I denne tropiske Hede faas virkelig levende Rødspætter kun i min Butik«. Dommeren kan skønne, at Selvrosen er for grov til at kunne lede Nogen paa Vildspor. Men han kan ogsaa skønne det modsatte: Manden fremsætter en usandfærdig Angivelse »af faktisk Art«; her er ikke blot Tale om Lovprisning af Ens egen Forretning; Avertissementet udsiger desuden, at de andre Fiskehaller i denne tropiske Hede ikke leverer virkelig levende Rødspætter; og da en saa stor Del af Publikum løber efter dem, der reklamerer grovest, kan

Avertissementet godt være »skikket til at fremkalde Skinnet af, at der her foreligger et særligt fordelagtigt Tilbud«. Derefter falder Avertissementet ind under den tyske Lov.

Som Exempler paa Angivelser, der falde ind under § 1, nævne Motiverne blandt andre:

»Falske Angivelser med Hensyn til Varernes Beskaffenhed høre blandt de hyppigst og mest virksomme Midler til at lokke Kunder. Naar f. Ex. Stoffer af Halvsilke udgives for at være Helsilke, men falbydes til en Pris, der svarer til Halvsilke-Stoffers virkelige Værdi, saa er denne Annonceringsmaade — i samme Grad som den ansporer mindre erfarne Konsumenters Købelyst — skikket til at skade Konkurrenter, der forsmaa en saadan vildledende Reklame. Men Bedrageri-Bestemmelserne i Straffeloven kunne dog ikke her komme til Anvendelse, naar den vildledte Køber ikke var udsat for noget Formuetab.« — Det, man ved Loven vil ramme, er, at den malhonnette eller mindre nøjeregnende Konkurrent erobrer Kunder fra sine mere samvittighedsfulde Kaldsfæller; Loven vil beskytte de ærlige Næringsdrivende mod de mindre ærlige; det er Producent-Hensynet, ikke Konsument-Hensynet, der har været afgørende for den.

Med Hensyn til »Herstellungsart« anføres eksempelvis: Varer udgives falskeligen at være »Naturprodukt« eller »eget Fabrikat« eller »haandsyet« etc. Paragrafen vil her kunne sættes i Virksomhed.

Med Hensyn til »Preisbemessung« anføres f. Ex.: I Modsætning til det sande Forhold udgives Varerne for at blive solgte »under Indkøbspris«. Eller i Butiks-

vinduerne fremlægges Varer med Angivelser af Priser, der ere lavere end de Priser, til hvilke Varerne faktisk sælges i Butiken.

Med Hensyn til »Art des Bezugs«: Varerne angives falskeligen at være erhvervede direkte fra Fabriken, uden Mellemandler, — at være ankommen »pakket i Is«, — at være indført ved Karavane-Handel (The) osv.

Med Hensyn til »Bezugsquelle« anføres bl. a.: Udtrykket »Bezugsquelle« rækker videre end det blot geografiske Begreb. Den, som angiver som Produktionssted et Land eller Sted, hvor Varen faktisk ikke er produceret, forfølges strafferetligt i Henhold til Loven om Varebetegnelse; — men under § 1 i den foreliggende Lov falder ogsaa den, der foregiver at sælge »Herregaardssmør«, naar Smørret ikke svarer til denne Betegnelse, fremdeles den, der falskelig fortæller, at de Varer, han har til Salg, hidrører fra et Konkurs- eller Dødsbo etc.

Hvad angaar »Anledningen til eller Øjemedet med Salget«, saa høre usandfærdige, vildledende Angivelser til Dagens Orden. I Aviserne findes der stadigt Bekendtgørelser om Udsalg af Varer »paa Grund af Lagerets Oprømning«, »formedelst fuldstændig Handelsophævelse«, »i Anledning af Fallit«, »paa Grund af Flytning«, og i Butiksvinduerne ses Plakater med lignende, ofte aldeles usandfærdige Angivelser. Forretninger kunne saa at sige permanent leve paa »Udsalg«. Forretninger kunne i aarevis avertere om »Udsalg paa Grund af Handelsophævelse«. Der findes Møbeludsalg, som stadigt avertere paa en saadan Maade, at det ser ud, som om Talen er om et

Lejligheds-Salg, om Salg af Møbler, som en Privatperson paa Grund af mislige Familieforhold eller pekuniære øjeblikkelige Vanskeligheder hurtigst muligt maa skille sig ved. Falskelig gives det Udseende af, at Varer maa sælges til stærkt reducerede Priser, »formedelst Beskadigelse ved Røg og Vand«. Endog Antydninger af, at der er begaaet strafbare Handlinger — at der f. Ex. foreligger Smugleri —, Handlinger, der i Virkeligheden slet ikke have fundet Sted, forsmaar man ikke, naar man mener at turde haabe derved at bilde Publikum ind, at særligt prisbillige Varer her ere at faa. Alt dette er urene Konkurrencemidler. De skade de samvittighedsfulde Næringsdrivende, og der bør, saa vidt muligt, sættes en Stopper for dem. De falde i ethvert Fald ind under den foreliggende Lov.

De urigtige og vildledende Angivelser skulle, for at kunne anholdes, være fremsatte i »offenlige Bekendtgørelser eller i Meddelelser, der ere bestemte for en større Kreds af Personer«, altsaa f. Ex. i Cirkulærer, Priskuranter o. lign. Meddelelserne behøve, for at falde ind under Loven, ikke at være skriftlige. Loven siger udtrykkeligt, at »billedlige Fremstillinger og andre Foranstaltninger«, der ere beregnede paa og skikkede til at erstatte de andre Angivelsesmaader, ogsaa skulle rammes. Altsaa ville, for Exempel, billedlige Fremstillinger af Fabrikanlæg etc. kunne falde ind under Loven, naar »Fantasien i Udførelsen« har været altfor stærk.

§ 4 handler om den strafferetlige Forfølgning

af Svindel-Reklamen. Forudsætningen er her, at den, der fremsætter de usande Angivelser, kendte disses Usandhed og havde til Hensigt ved de urigtige Angivelser at fremkalde Skinnet af et særligt gunstigt Tilbud. Forøvrigt finder § 4 kun Anvendelse, naar de usande Angivelser dreje sig om de i Paragrafen udtrykkeligt nævnte Forhold; — usande Angivelser om andre »geschäftliche Verhältnisse« falde da ikke ind under denne Paragraf. Forøvrigt svarer § 4 i Hovedsagen til § 1; — dog ere de »billedlige Fremstillinger« udelukkede fra den kriminelle Forfølgning, fordi de i det hele synes mindre farlige end Ord-Reklamen, og fordi de vilde frembyde særlige Vanskeligheder for den kriminelle Forfølgning.

§ 5 handler om den saakaldte »Quantitätsverschleierung«, der bestaar deri, at det i Detailhandlen ellers sædvanlige Mængdeforhold formindskes paa en for Køberen ikke iøjnefaldende Maade, saa at der til Skade for de redelige Erhvervsfæller fremkaldes et Skin af en Prisnedsættelse, der i Virkeligheden ikke finder Sted. En Mængde Sager — f. Ex. Garn, Lys, Sæbe, Synaale osv. — sælges vel sædvanlig efter Vægt, Længdemaal, Tal, men saaledes at den Mængde, der sælges, ikke ved Salget vejes, maales eller eftertælles, men afgives i smaa Pakker, som for Publikum repræsenterer en vis Mængde. Den urene Konkurrence er nu ofte gaaet over til vel at beholde den sædvanlige ydre Form, men at formindske Pakkens Indhold, uden at der gives Underretning derom. Dette er den mislige Fremgangsmaade, § 5 vil søge at hemme.

§§ 6 og 7 handle om, hvad Franskmændene kalde »le dénigrement«. Den tyske Straffelov truer vel med Straf for den, der mod bedre Vidende ved at fremsætte usande Paastande om Andenmand, skader hans Kredit; — men §§ 6 og 7 omfatte desuden saadanne usande Paastande som — fremsatte i Konkurrence-øjemed — overhovedet ere skikkede til at skade Andenmands »Geschäftstrieb«, og have i det hele faaet et vidererækkende Indhold. — § 6, andet Stykke, nævner et Tilfælde, hvor Bestemmelserne i Paragrafens første Stykke ingen Anvendelse skal finde, nemlig det Tilfælde, at »den Meddelende eller Modtageren af Meddelelsen har en berettiget Interesse i den.« Ved denne Passus tilsigtes der en Beskyttelse af de af Forretningsverdenen meget benyttede »Oplysnings-Meddelelser«, »Auskunftserteilung«, Meddelelser om Tredjemands Kreditforhold, Forretningsforhold osv. Motiverne gik ud fra, at — hvadenten der er Tale om særlige »Oplysningsbureauer«, Bureauer, der drive Meddelelsen af Oplysninger som særlig Forretning, eller om saadanne Oplysninger, som kommercielle og industrielle Associationer lade tilflyde deres Medlemmer, for at de kunne sikre sig mod Tab, eller om de Oplysninger, som Forretningsfolk meddele hverandre indbyrdes —, saa er Institutionen af en saadan Nytte i Forretninglivet, at den maa skaanes. Altsaa skal ikke blot den, der søger Oplysning, for derefter at indrette sit Forretningsforhold til en Anden, men ogsaa den, der meddeler saadan Oplysning efter bedste Vidende, betragtes som handlende i Omsorg for berettigede Interesser, og skal ikke kunne gøres ansvarlig, selv om Meddelelsen lyder ugunstigt. I Rigsdagen blev

det dadlet, at denne Mening med § 6, andet Stykke, ikke er bleven klart udtrykt; — alligevel blev Stykket ikke ændret, idet det formentes, at § 6 i det hele maa være let nok at forstaa, saa at der neppe kan opstaa Tvivl med Hensyn til den omhandlede Passus's Rækkevidde.

Dette er Hovedindholdet af den tyske Lov. Som man ser, rækker den tilsyneladende ganske vidt, — men hvad Betydning den praktisk vil faa, vil selvfølgelig væsenlig afhænge af den Maade, hvorpaa den vil blive haandhævet og benyttet. Strax satte den en Frugt: de »Herreekviperingshandlere«, der gjorde Reklame med deres »10,000 Par Benklæder«, »20,000 Paletots« etc., maatte strax d. 1. Juli fjerne disse »urigtige Angivelser af faktisk Art«, og i Stedet for benytte mere almindelige Udtryk om »kæmpemæssige Lagre osv. Opnaas der ikke væsenligt Andet ved Loven, har den været spildt Ulejlighed. Men, naturligvis, Resultatet lader sig endnu ikke beregne; det er Fremtiden, der maa belære herom; foreløbig maa man indskrænke sig til med Opmærksomhed at iagttage, hvad der kommer ud af de interessante Bestræbelser, der i Tyskland gøres for at sætte Grænser for den illoyale Konkurrences Udskejelser.

A. P.-St.
